

X kadencja



KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI
I PRAW CZŁOWIEKA
(NR 87)
z dnia 25 lipca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 87)

25 lipca 2025 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Śliza (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– dyskusja nad poprawką zgłoszoną w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (druki nr 1202 i 1477).

W posiedzeniu udział wzięli: **Arkadiusz Myrcha** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski**, **Paulina Gabor** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Magdalena Klorek** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Przepraszam za spóźnienie.

Witam państwa posłów i zaproszonych gości. Witam pana ministra Arkadiusz Myrchę. Witam panią Magdalенę Rams – zastępcę dyrektora Departamentu Funduszy i Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Witam panią Natalię Szulik-Galińską – naczelnik wydziału i panią Kingę Kanię-Królak – eksperta tegoż departamentu. Witam pana Zbigniewa Pałkę – naczelnika wydziału Departamentu Legislacyjnego.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie poprawki zgłoszonej w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Są to druki nr 1202 i 1477.

Przechodzimy do realizacji porządku dziennego.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum

W trakcie drugiego czytania projektu ustawy w dniu 23 lipca br. koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy zgłosił jedną poprawkę.

Bardzo proszę przedstawiciela wnioskodawcy o przedstawienie tej poprawki.

Posel Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dzień dobry. Szanowny panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo chciałam przedstawić intencje mojej poprawki. Poprawka usuwa w art. 4 ust. 2 obowiązek składania dodatkowego oświadczenia o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku w przypadku osoby korzystającej z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Intencja tej poprawki była taka, że uważam, że jest to niesprawiedliwe i nierówne podejście do różnych podmiotów. W konsekwencji nie realizujemy w pełni konstytucyjnej zasady równości wobec prawa. Uważam sam fakt tego, że ktoś zatrudniał przez ostatnie 12 miesięcy pracowników czy pracownika i tylko z tego powodu wykluczamy go z dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej, porady prawnej, za niewłaściwy, niesłuszny, niesprawiedliwy.

Jestem spokojnie sobie w stanie wyobrazić sytuację i myślę, że każdy z państwa może to zrobić, w której ktoś prowadzi działalność gospodarczą, zatrudnia osoby, osobę i jeszcze go stać na wynagrodzenia dla pracownika, ale np. nie stać już go na zobowiązania publiczno-prawne, ma zaległości, a chciałby z nich wyjść. Chciałby zachować tę firmę, chciałby zachować te miejsca pracy, chciałby wyjść z tych kłopotów, a do tego potrzebuje porady prawnej, na którą go po prostu zwyczajnie nie stać. To, że ktoś zatrudnia osoby, nie oznacza równocześnie, czy nie jest jednoznaczne z tym, że jest w dobrej kondycji finansowej. Przecież też na tym chyba nam zależy, żeby taka osoba nie ogłaszała od razu np. upadłości czy nie rezygnowała z prowadzonej działalności, ale może przy dobrej poradzie prawnej, przy wyprostowaniu jakiejś sytuacji

życiowej, tą firmę, dzięki takiej poradzie prawnej czy bezpłatnej pomocy prawnej była dalej w stanie tę działalność prowadzić i tę osobę, czy osoby, która zatrudnia, nadal zatrudniać.

Taka była intencja tej poprawki, tylko i wyłącznie. Rozumiem, że są zastrzeżenia ze strony ze strony Biura Legislacyjnego i ministerstwa, ale może po tym jak pan przewodniczący odda głos jeszcze się odniosę. Chciałabym poprosić o głos po tym, jak już się wypowie minister i Biuro Legislacyjne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Pragnę zwrócić uwagę, że do Komisji wpłynęły 2 pisma. Pismo z Ministerstwa Sprawiedliwości, które przedstawia stanowisko w tym zakresie i w ocenie wnioskodawcy, czyli ministerstwa, uwzględnienie poprawki nie jest zasadne. Wpłynęło także pismo od Krajowej Izby Radców Prawnych, którzy także wskazują, że przy uwzględnieniu proponowanej poprawki, weryfikacji za pomocą oświadczeń podlegałyby bowiem tylko kwestia braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej, zaś kwestia niezatrudniania innych osób w ciągu ostatniego roku przez osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą w ogóle nie byłaby weryfikowana wobec rezygnacji z jedyne go dostępnego w tym zakresie narzędzia. Wobec powyższego proponowane w poprawce rozwiązania uznać należy za niekonsekwentne i nieuzasadnione. Konkludując, w ocenie KRRP zmiana proponowana w poprawce nie powinna zostać wprowadzona.

Czy w kwestii przedstawienia stanowiska ministra sprawiedliwości jeszcze państwo chciałibyście coś dodać? Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MS Arkadiusz Myrcha:

Tylko jedno zdanie, panie przewodniczący, jeśli można. Stanowisko zostało wyczerpująco zawarte w przytoczonym piśmie, natomiast faktycznie ta poprawka nie oddaje ducha intencji, o której mówiła przed chwilą pani poseł Ueberhan, ale przyjmujemy ten postulat, taki de lege ferenda. Tak jak wspomnieliśmy, to jest taka mała nowelizacja nieodpłatnej pomocy, o czym mówiliśmy. Przed nami, jest szersza, więc nad tym postulatem po prostu pochylimy się przy okazji prac nad szerszą nowelizacją.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne chce zabrać głos? Bardzo proszę.

Legislator Magdalena Klorek:

Tak. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Biuro ma dwa rodzaje uwag. Pierwsza uwaga dotyczy błędu gramatycznego, który został popełniony w proponowanym ust. 3.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Bardzo bym prosił bliżej mikrofonu, jeśli pani mecenas by mogła. Bardzo dziękuję.

Legislator Magdalena Klorek:

Przepraszam. Pierwsza uwaga dotyczy błędu językowego, gramatycznego popełnionego w proponowanym ust. 3. Proszę zwrócić uwagę, że użyta tam jest liczba mnoga odnosząca się do oświadczenia. W związku z tym ust. 3 powinien, oczywiście za zgodą wnioskodawcy, ulec korekcie. Może przeczytam proponowane brzmienie: „Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, złożone w formie pisemnej, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp...” – powinno być „do niego”, a nie „do nich”, ponieważ mamy jedno oświadczenie – „...do niego osób trzech”. Kolejne zdanie: „W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 w formie ustnej informację o jego...” – a nie „o jej” – „...złożeniu przechowuje się w systemie teleinformatycznym”.

Druga kategoria uwag dotyczy niespójności, jaka by powstała na gruncie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej biorąc pod uwagę fakt, że poprawka dokonuje zmiany tylko w art. 4 w ust. 2 i 3, natomiast niezmienny pozostaje ust. 1, który określa warunki udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, który przewiduje również osobę fizyczną prowadzącą jednostkową działalność gospodarczą niezatrudniającą innych osób w ciągu ostatniego roku. Tutaj mamy jednak niespójność, inny jest warunek, a inną treść ma mieć składane oświadczenie w wersji proponowanej w poprawce.

Również w ocenie Biura zmianie powinna ulec treść załącznika nr 1 do ustawy, który w obowiązującym brzmieniu i niezmiennym ani w sprawozdaniu Komisji, ani w proponowanej

poprawce nadal przewiduje, że osoba, która będzie takie oświadczenie składała oświadcza również, że w ciągu ostatniego roku nie zatrudniała innych osób. W ocenie biura należałoby taką poprawkę też uznać za niekompletną.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Pani wnioskodawca, proszę, pani poseł.

Posel Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie przewodniczący. Prosiłam jeszcze o głos, dlatego że przychylając się, przyjmując do wiadomości te uwagi Biura Legislacyjnego i dziękując za deklarację, która padła ze strony ministerstwa, wierząc, że możemy w trakcie nowego projektu rządowego, większego projektu rządowego, na którym prace trwają, poprawić tę nierówność i tę niesprawiedliwość, na dzień dzisiejszy chciałabym tę poprawkę wycofać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Nie będziemy mieli co głosować. Zamykamy dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie ma zgłoszeń.

Zamykamy dyskusję i zamykamy posiedzenie. Dziękuję państwu bardzo. Przypominam, że za 14 minut drugie posiedzenie. Dziękuję.